Anul al 54-lea 8 Pagini EXEMPLARUL { În România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 8 Pagini Nr. 232 Marţi 24 August 1937
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932
P

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Problema proprietăţii românesti

Am spus cu alte prilejuri, că după problema muncii românesti, nu va întârzia să se pună problema proprietăţii imobiliare românesti: a celei urbane, care, în bună parte, este azi desnaţionalizată şi chiar a celei rurale, spre care recenta lege pentru organizarea şi incurajarea agriculturii deschide portiţe de infiltraţie străină.

Semnalând în articolele noastre anterioare ritmul îngrijitor în care desnaţionalizarea proprietăţii imobiliare îşi urmează cursul, vestejeam totala dezinteresare a forurilor conducătoare faţă de primejdia pe care o cuprinde această formă gravă de cucerire materială, efectivă, teritorială, a ţării românesti de către străini, ameninţând astfel independenţa, suveranitatea, existenţa şi siguranţa noastră însăşi ca stat şi ca naţiune stăpânitoare.

Ce exemplu mai tipic de dezinteresare oficială faţă de această vitală problemă a românismului, decât uşurătatea şi seninătatea cu care am lăsat pe bulgari, ajutaţi de fondurile sofiste să pună mâna pe cele mai frumoase proprietăţi şi acareturi dobrogene, cumpărate pe preţuri de nimic dela emigranţii turci? Abia în ultimul timp s'au luat unele măsuri de canalizare a acestor proprietăţi în mâinile Statului român, prin afirmarea dreptului de preemţiune, dar chiar şi aceste măsuri au fost zădărnicite de alte măsuri, prin care, pentru alte consideraţiuni de ordin mai mult sentimental, s'a pus stavilă curentului de emigrare a turcilor din Dobrogea.

Ce dovadă mai categorică de dezinteresare şi inconştienţă a autorităţilor românesti în această materie, decât cazul societăţii cooperative de construcţii din Mediaş, citat de noi într'un articol precedent, societate ai cărei membri sunt scutiţi de impozitele pe clădiri pe 10 ani şi se bucură de simţitoare reduceri pe cei 20 de ani următori şi ale cărei statute limitând dreptul de membri numai la saşii germani, au obţinut totuşi aprobarea guvernului român (?) din Bucureşti?

Şi exemplele se pot multiplica la infinit.

N'avem decât să ne oprim la nenumăratele improprietăriri ce s'au făcut după război pe terenurile statului şi comunelor.

Teoretic, prin ele s'a urmărit înlesnirea fie a funcţionarilor publici, fie a foştilor luptători de a-şi avea căminul lor. Nu ne oprim asupra arbitrariului, care a prezidat la împărţirea loturilor, precăderea având-o tocmai cei instăriţi, posesori a 2—3 proprietăţi, pentru ca tocmai cei nevoiaşi să rămâie de căruţă; nu mai pomenim nici de înglobarea fără niciun drept în rândurile improprietăriţilor, a atâtor trepăduşi electorali şi oameni de casă ai vătafilor politici.

Vrem să menţionăm numai că nimeni nu s'a gândit ca, odată cu aceste improprietăriri, să ia şi măsuri pentru păstrarea terenurilor parcelate în mâini românesti. Era de ajuns un singur aliniat, care să restrângă dreptul de vânzare numai către funcţionarii de stat români sau foştii luptători sau dreptul de preemţiune al autorităţii ce făcuse improprietărirea, pentru ca, la rându-i, aceasta să revândă lotul unui cumpărător român, funcţionar sau fost luptător.

Nu s'a luat această elementară măsură de prevedere, iar rezultatul este, că în bună parte, loturile improprietăriţilor din aceste categorii au încăput pe mâna străinilor. Putem cita cazul improprietăririi din Parcul Domeniilor (Arcul de triumf): din improprietăriţii iniţiali, calificaţi, n'au rămas nici 25 la sută pe terenurile lor, pentrucă marea majoritate şi-au înstrăinat loturile. Şi când spunem-le-au înstrăinat, expresia trebue tradusă în înţelesul ei propriu, fiind vorba de o masivă infiltrare a elementului evreesc în stăpânirea loturilor din Parcul Domeniilor, unde fuseseră improprietăriţi funcţionarii ministerului de agricultură şi domeniilor, sub imboldul unor nobile intenţii, de către răposatul Alex. Constantinescu.

Spre a se opri măcar pe viitor înstrăinarea unor astfel de terenuri, cu destinaţie precisă şi răspunzând unor scopuri sociale şi naţionale de primul ordin, cerem încă de pe acum întocmirea unui decret-lege cu articol unic, prin care să se limiteze vânzarea la categoriile calificate, prevăzându-se, pentru orice imprejurare, dreptul de preemţiune în favoarea autorităţii ce a făcut improprietărirea.

Delegaţia foştilor luptători polonezi în Capitală

Sâmbătă, la ora 9,50, a sosit în gara de Nord, venind din Polonia, un grup de foşti luptători polonezi, membri ai F. I. D. A. C.-ului, compus din d-nii: Anweiller Ferdinand căpitan din marina de război, şeful delegaţiei; Ruszczyc Pohorny, maior din Marele Stat Major, preşedintele secţiei „Fidac"-Gdynia; Zuske Maximilian, ing.-arhitect, locot. de rezervă şi Ziotkowski Ştefan, dr. locot. rezervă.

In gară au fost întâmpinaţi de o delegaţie a „Fidacului" român, alcătuită din d-nii: general L. Livezeanu, preşedinte, inginer G. Dimescu, secretar general; G. Donefsky, casier, ing. Tr. Meţianu, vicepreşed. al asoc. of. rez. T. T. R.

Oaspeţii polonezi, cari vor rămâne câteva zile în Capitală, au fost conduşi la hotel Boulevard.

Sosirea d-lor Milan Hodza şi G. Tătărăscu la Sighet

Sighet, 21 August

Astăzi, Sâmbătă, la ora 12 şi 30, a sosit la Sighet, din spre Satu Mare, d. prim ministru Tătărescu, însoţit de prefectul şi primarul din Satu Mare.

D-sa a fost primit la hotarul Maramureşului de d-nii prefect Man şi deputaţi Dunca şi Szmuk, iar în marginea oraşului de d-nii primar Hodor şi Mesesianu, şeful poliţiei. La prefectură a fost întâmpinat de şefii autorităţilor.

S'a servit o masă intimă, în timpul căreia d. prim ministru s'a interesat de situaţia locală recunoscând că Maramureşul a fost tratat vitreg. La intervenţia d-lui senator protopop Munteanu, ca să ridice Sighetul într'o clasă superioară de salarizare, d. prim ministru a promis tot concursul său.

SOSIREA D-LUI MILAN HODZA

La ora 2 şi 55, d. prim ministru a aşteptat în gară, trenul accelerat ceh, din care a scoborît d. Milan Hodza, prim ministrul Cehoslovaciei. Premierii s'au îmbrăţişat.

D. Hodza a dat apoi mâna cu cei prezenţi.

Cu un tren special, d-nii Hodza şi Tătărăscu au plecat spre Borsa de unde vor trece spre Bucovina, cu automobilele, care au fost urcate pe vagoane platformă până la Borsa.

Urşii şi lupii fac ravagii printre vite

Ghimeş-Ciuc, 21 August

Din cauză că ministerul de domenii, cu mare greutate acordă câte un permis de împuşcat câte unul sau doi urşi pe an, societăţii de vânătoare din Ghimeş, pe terenul păduros al acestei comune, fiarele s'au înmulţit în mod îngrozitor.

Astfel, numai în cursul acestei luni, urşii au mâncat 18 porci, iar numai într'o noapte, în plin centrul comunei, lupii au sfâşiat 12 oi. Păgubaşii, în majoritate oameni săraci, sunt disperaţi.

Îndrăzneala acestor fiare a atins culmea, în ultimul timp. Astfel, în ziua de 16 c., dela locuitorul Ioan Turcu a fost răpit un porc chiar din coteţ şi mâncat în vecinătatea casei.

—xox○xox—

Un nou record aviatic la traversarea Atlanticului

Londra, 21 (Rador). — *Avionul transoceanic britanic „Caledonia" a stabilit un nou record de traversare a Atlanticului, amerizând la Foynes la ora 10 şi 9 minute după un sbor de 11 ore şi 33 minute.*

—xox●xox—

PĂDURE DISTRUSĂ DE FOC

Sofia, 21 (Rador). — Un incendiu a distrus în apropiere de Pasartik aproape o sută de hectare de pădure.

Incendiul a fost provocat din neglijenţa unor săteni.

—xox○xox—

Membri ai organizaţiei macedonene din Bulgaria arestaţi

Sofia, 21 (Radio-Central). — Poliţia a arestat numeroşi membri ai organizaţiei macedonene revoluţionare.

Cei arestaţi vor fi internaţi într'o localitate din interiorul ţării.

Asupra cauzelor arestării nu s'a comunicat nimic în mod oficial. Se presupune însă, că aceste arestări s'au făcut fiindcă organizaţiile macedonene revoluţionare au criticat în ultimul timp politica externă a Bulgariei şi au continuat activitatea interzisă de lege.

—ooO : ● : Ooo—

Comunişti condamnaţi în Austria

Viena, 21 (Rador). — *Un grup de căpetenii ale comuniştilor din Stiria de Sus au fost condamnaţi azi la închisoare între 6 luni şi 5 ani.*

Autorităţile din Santander au trecut în Franţa

Numeroase poziţii cucerite de naţionalişti

Hendaye, 21 (Rador).- Corespondentul agenţiei „Stefani" transmite:

Se anunţă din Santander că autorităţile basce au părăsit oraşul, plecând spre Franţa.

Coloane naţionaliste trecuseră eri seara dincolo de satul Molledo. Trupele înaintează în mici coloane eşalonate fără a întâlni vreo rezistenţă serioasă. Până la ora 8 dimineaţa, naţionaliştii cuceriseră satele Santa Cruz, Helquerra şi Lagerna. Localitatea Las Arenas de Iquina, un foarte important centru de circulaţie, se află în bătaia tunurilor naţionaliste.

Pe flancul drept al frontului, coloanele motorizate au reluat atacul în zori, înaintând pe şoseaua Burgos-Santander.

VASELE DE RAZBOI FRANCEZE VOR RIPOSTA LA ATACURI

Paris, 21 (Rador). — In urma unei noui agresiuni contra unui vas francez în Mediterana, în apropiere de coasta spaniolă, vasele de război franceze au primit ordin să tragă asupra oricărui vas care va ataca un vapor comercial francez.

*

Salamanca, 21 (Rador). — Agenţia „D. N. B." transmite:

Comunicatul preliminar al trupelor care luptă pe frontul Santander arată între altele că înaintarea naţionaliştilor a continuat şi azi, în lungul şoselei Burgos-Santander. Au fost ocupate localităţile Butillo, Selayan, Molledo, Silila şi oraşul Villacariedo.

Naţionaliştii au atins kilometrul 355. Trupele guvernului au pierdut între altele trei tancuri sovietice, capturate de naţionalişti.

Vasele care transportă muniţii pentru comunişti vor fi scufundate

Generalul Franco ar fi trimis Angliei o notă în acest sens

Londra, 21 (Radio-Central). — Agenţia „International News Service" afirmă că generalul Franco a trimis Angliei o notă, prin care anunţă că vasele de război naţionaliste vor scufunda toate vapoarele bănuite că transportă armament pentru guvernul din Valencia, indiferent dacă aceste vapoare vor fi întâlnite în largul mării sau nu.

Imediat ce s'a primit această notă, s'a ţinut la Londra, o consfătuire, la care au participat funcţionarii superiori ai ministerelor de externe, marinei, finanţe şi comerţului. După această consfătuire ministrul Angliei în Spania, d. Chilton, care se află acum în Hendaye a fost însărcinat să protesteze pe lângă guvernul Franco împotriva unui astfel de procedeu şi să sublinieze că crucişetoarele vor trage fără niciun avertisment asupra oricărui vas de război străin care ar ataca un vapor britanic.

SVONUL NU SE CONFIRMA

Londra, 21 (Rador). — Corespondentul Agenţiei Havas înregistrează svonul că la Londra s'ar fi primit o notă din partea generalului Franco prin care guvernul din Salamanca ar ameninţa că va scufunda în largul mării orice vas care transportă arme oli.

In cercurile oficiale britanice acest svon nu se confirmă.

Forţele guvernamentale se retrag în desordine

Saint Jean de Luz, 21 (Rador). — Pe ziua de azi condiţiile meteorologice de pe frontul de nord s'au ameliorat, astfel că trupele naţionaliste şi-au putut continua înaintarea.

Forţele guvernului se retrag în desordine spre Santander.

Comandamentul miliţienilor a pierdut contactul cu marile comandamente guvernamentale.

Refugiaţii din Santander debarcaţi în cursul nopţii la Bayonne declară că ocuparea Santanderului de naţionalişti nu mai este decât o chestie de zile.

Conducătorii partizanilor guvernului sunt pe cale a se transfera la Gijon.

Condiţiile de traiu la Santander sunt foarte grele, mai ales dupăce apeductul oraşului a căzut în mâinile naţionaliştilor.

Naţionaliştii au ocupat noui poziţii

Saint Jean de Luz, 21 (Rador). — *Corespondentul agenţiei Stefani transmite:*

Forţele legionare cari acţionează dealungul şoselei spre Santander, au trecut azi dimineaţă dincolo de localitatea Ontaneda ajungând la şoseaua care leagă Ontaneda de localitatea Vega de Pas.

In felul acesta legăturile între cele două şosele cari, plecând dela Palencia şi Burgos, merg paralel până la Santander se găsesc în stăpânirea naţionaliştilor spanioli până la Ontanda.

Poziţiile cucerite de naţionalişti în cursul zilei de eri cu toată vitregia timpului sunt de cea mai mare importanţă, cu atât mai mult cu cât sistemul defensiv creat de republicani dealungul celor două şosele s'a prăbuşit cu totul.

Trupele naţionaliste au înaintat în această zonă, în cursul zilei de eri, cu peste 30 de km.

TRUPELE INAINTEAZA IN COLOANE EŞALONATE

Santander, 21 (Rador). — Corespondentul agenţiei Havas transmite:

Liniile naţionaliste pe frontul Santander se găseau azi dimineaţă între 36 şi 26 kilometri depărtare de acest oraş.

Pe aripa stângă a frontului, coloanele naţionaliste au încetat înaintarea lor pe şoseaua Palencia - Santander, luptându-se pentru a ocupa înălţimile cari domină această şosea.

CURIERUL PARISULUI

Adaos la program

de POMPILIU PĂLTĂNEA

Paris, 16 August

Partidul socialist se împarte, după tendinţele dominante, în trei fracţiuni, inegale sub raportul numeric, cât şi din punctul de vedere al „dinamismului"; fracţiunile extremiste — a d-lui Pivert, care-i soma pe maiştrii marxişti să părăsească imediat cabinetul Chautemps, şi a d-lui Zyromski, care le îngăduia să rămână provizoriu în cabinet, dar ca să-l „torpileze" pe motiv că deformează voinţa populară exprimată prin ultimele alegeri — n'au aprobat la Marsilia teza participaţionistă, susţinută de d-nii Leon Blum şi Paul Faure în numele fracţiunei majoritare şi moderate, decât în schimbul obligaţiei de a se întocmi un supliment la programul iniţial al frontului popular, care, îndată ce va fi ratificat de congresul organizaţiilor ce alcătuesc cartelul, va trebui supus guvernului actual, spre promptă aplicare.

Acest „adaos la program" cuprinde, pe lângă modificarea statutului senatorial, ce i-ar garanta Camerei deputaţilor preponderenţa în caz de conflict cu maturul corp, următoarele „reforme de structură": controlul creditului, generalizarea oficiilor agricole, întoarcerea în stăpânirea naţiunei a bogăţiilor naturale înstrăinate (mine, îngrăşăminte, produse chimice) şi a marilor întreprinderi monopolizate (forţe hidroelectrice, transporturi, asigurări).

Reformele înscrise în „suplement" constituie totuşi un program-minimum, fiindcă extremiştii vor pe deasupra, ca statul să conducă mişcarea capitalurilor şi cursul monedei, să controleze preţurile şi să limiteze câştigurile, să taxeze averile, să monopolizeze băncile, industriile-chei şi mâna de lucru.

Aceste articole din programul colectivist nu-s necunoscute: ele figurează în planul confederaţiei generale a muncii, pe care l-au popularizat oratorii frontului popular. Au figurat chiar într'un document oficial al partidului d-lui Blum, adică în faimosul „caiet Huygens", stabilit în urma victoriei electorale din 1932, spre a servi ca bază participărei socialiştilor la guvernul cartelist al d-lui Herriot, care, conform deciziei comitetului executiv valoisien, a refuzat să-l subscrie şi indeplinească.

Atitudinea partidelor, care compun frontul popular, faţă de „adaosul la program", pe care l-au elaborat şi pe care caută să-l impună socialiştii, diferă din consideraţii de tactică ori de doctrină, ce invederează preocupările particulare ale fiecăreia din aceste formaţiuni politice.

Comuniştii, cari au redus planul de reforme al confederaţiei generale a muncei — devenit programul de reforme al frontului popular — la proiectele de reformă susceptibile de a fi imediat aplicate fără să provoace profunde îngrijorări şi violente reacţiuni, aprobă în principiu soluţiile înscrise de către socialişti în suplimentul ce-au elaborat, însă le socotesc inoportune, argumentând astfel: intru cât programul iniţial al cartelului n'a fost aplicat în întregime — ceea ce explică şi insuccesul „experienţei Blum" — şi intru cât noul program, ce trebue să fie foarte îndrăsneţ, ca să reuşească, nu va putea fi aplicat de cât de un guvern ce ar reda însfârşit imaginea fidelă a frontului popular, adică de un guvern în care ar intra şi comuniştii şi care s'ar sprijini pe acţiunea masselor, e nevoe să se realizeze mai întâi unitatea organică a proletariatului, creindu-se, prin urmare, prin contopirea forţelor marxiste, „partidul unic".

Partidul radical se opune categoric iniţiativei socialiste, socotind că ceea ce importă momentan e restabilirea situaţiei financiare şi economice, intensificarea activităţei industriale şi comerciale, consolidarea ordinei publice şi păcii sociale, ceea ce formează misiunea specială a actualului guvern şi ceea ce nu se conciliază cu înfăptuirea reformlor ce necesitează cheltueli şi turbură spiritele.

Fireşte, dacă împrejurările o vor permite, guvernul va căuta — precum a promis ieri, d. Chautemps în cuvântarea ce-o pronunţat la inaugurarea monumentului lui Fernand David din Savoia — să realizeze reformele indispensabile, de pildă: pensionarea lucrătorilor bătrâni, ce figurează în programul iniţial al frontului popular. Dealminteri, acest program oferă materie pentru cel puţin trei ani de lucru, cu alte cuvinte până la finele prezentei legislaturi. In ori-ce caz, d. Maze, secretarul partidului radical, găseşte inadmisibil să se modifice brusc planul fixat

(Continuare în pag. 2-a)

Concursul aviatic Istres-Damasc-Paris

Clasamentul oficial

Paris, 21 (Rador). — Echipajul italian Cupini-Paradissi a eşit învingător în cursa internaţională Istres-Damasc-Paris.

Avionul italian, care a aterizat la Le Bourget la ora 16 şi 3 minute, 45 secunde şi 1/5, a fost salutat de o mulţime imensă venită în cea mai mare parte încă dela amiază pe aerodrom. Dela sosirea colonelului Lindbergh nu s'a mai văzut o asemenea afluenţă la La Bourget.

Căpitanul italian Paradisi, care a obţinut premiul I la concursul Istres-Damasc-Paris.

Al doilea clasificat este echipajul Fiori-Lucchini, care a aterizat la ora 16 şi 17 minute, 11 secunde şi 1/5. Acest echipaj a plecat cu 11 minute înaintea avionului Cupini-Paradissi dela Damasc.

Avionul italian pilotat de d-nii Mussolini şi Biseo a aterizat al treilea, la ora 16 şi 37 minute, 35 secunde şi 1/5.

Avionul britanic pilotat de Clouson a aterizat la ora 17 şi 55 de secunde iar avionul francez pilotat de Codos la ora 17 şi 3 minute şi 37 de secunde.

CLASAMENTUL OFICIAL

Paris, 21 (Rador).—Clasamentul în cursa Istres—Damasc—Paris este până acum următorul:

1. Avionul italian pilotat de Cupini—Paradissi;
2. Avionul italian pilotat de Fiori—Luchini;
3. Avionul italian pilotat de Biseo— Mussolini;
4. Avionul englez pilotat de Coulson;
5. Avionul francez pilotat de Codos;
6. Avionul italian pilotat de Tondi—Moscatelli;
7. Avionul francez pilotat de François.

Trei avioane italiene se află încă în Italia.

O ATERIZARE FORŢATA LA BELGRAD

Belgrad, 21 (Rador). — *Aviatorul francez Guillaumet, care participă la raidul Istres-Damasc-Paris, a fost silit să aterizeze aici din cauza unei violente furtuni.*

Nu se ştie dacă el va pleca mâine mai departe.

—oxo●oxo—

Grav accident de automobil

Roşiorii-de-Vede, 20 August.

Astă seară, maşina, în care se afla d. inginer Cioc şi soţia sa, din Bucureşti, s'a răsturnat la viragiul ce-l face şoseaua la trecerea peste linia ferată în comuna Plosca.

Inginerul Cioc şi soţia sa au fost grav răniţi şi internaţi la spitalul din Roşiori. Maşina a fost distrusă.

Ploaia de Sâmbătă din Capitală

După ce toată ziua a fost soare şi cald, spre seară Sâmbătă, cerul s'a supărat.

Odată cu întunericul, văzduhul s'a făcut şi el negru păcură.

Era aproape ora 8 când a început să toarne.

Ploae repede, brutală.

Lumea care forfotea încoace şi încolo pe bulevard — era doar Sâmbătă seara! — a dispărut în câteva clipe ca prin farmec.

Fiecare pieton s'a repezit sub primul adăpost care l-a văzut în cale.

Taxi-urile au făcut dever mare, iar rendez-vouz-urile dintre 8 şi 8 jum. au fost înghiţite... de apă.

Cantitatea de apă a fost atât de mare şi atât de repede a căzut, încât a întrecut capacitatea obişnuită a canalurilor.

Din această cauză s'au produs inundaţii în cartiere înalte.

Astfel, apa s'a revărsat din canaluri, pătrunzând în pivniţe şi subsoluri, prin gurile de scurgere, în străzile N. Bălceseu, Brezoianu, şos. Bonaparte, Polonă, Romană, b-dul Dacia, I. Gh. Duca, Catargiu, etc.

La posturile de pompieri au fost peste o sută de cereri de ajutor, până şi dela d. Gh. Tătărăscu, primul ministru.

D. locot. Clerman, comandantul postului Central, a lucrat cu pompele până târziu la evacuarea apei.

Inundaţii au mai fost şi în cartierele joase, dar acestea sunt obişnuite şi s'a obişnuit şi lumea.

—xox○xox—

Fruntaşi ai partidului populist ţărănesc arestaţi in Polonia

Varşovia, 21 (Rador). — Autorităţile au arestat mai mulţi fruntaşi ai partidului populist ţărănesc, printre care se află şi avocatul Jedlinski, preşedintele secţiunii din Jaroslav (Galiţia orientală) a acestui partid.

Arestările sunt în legătură cu greva producătorilor de articole alimentare, care a dus la mai multe ciocniri cu jandarmii şi cu ţăranii cari încercaseră să calce consemnul grevei şi să vândă produse în oraşe.

—oxo●oxo—